

Boj s korupcí – Základní principy protikorupčního jednání

Pojem korupce

Český právní řád pojem korupce nedefinuje. Existuje přitom více možných definicí, například „Korupci lze definovat jako zneužití svěřených pravomocí za účelem získání nezaslouženého osobního (soukromého) prospěchu.“

Přesto však zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále „TZ“) obsahuje řadu trestných činů, které lze označit za korupční. Typickými příklady jsou trestný čin přijetí úplatku (§ 331 TZ), podplacení (§ 332 TZ) a nepřímé úplatkářství (§ 333 TZ).

Mezi korupční trestné činy jsou řazeny také některé další trestné činy, především pletichy v insolvenčním řízení (§ 226 TZ), porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (§ 248 odst. 1 písm. e) TZ), zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256 odst. 1 a 3 TZ), pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257 odst. 1 písm. b) a c) TZ). Mezi trestné činy, které mají znaky korupčního jednání lze však řadit i některé další trestné činy, kdy lze uvést například porušení povinnosti při správě cizího majetku včetně nedbalostní alternativy tohoto trestného činu (§ 220 a 221 TZ), zneužití informace v obchodním styku (§ 255 TZ) či zneužití postavení v obchodním styku (§ 255a TZ).

Stručný výklad k některým z uvedených korupčních trestných činů je obsažen v příloze č. 2 Kodexu Criminal compliance programu Fotbalové asociace České republiky (dále „Kodex CCP“).

Kromě možného trestněprávního přesahu je potřeba také zdůraznit, že jakákoliv forma korupce je také porušením pracovních povinností zaměstnance.

Důležité je, že korupce se neomezuje jen na veřejnou sféru, ale korupční pravidla platí plně i ve sféře soukromé. Dodržování protikorupčních pravidel přitom není pouze v zájmu Fotbalové asociace České republiky (dále „FAČR“), ale i všech dotčených osob.

Boj s korupcí v rámci CCP

Boj s korupcí je velmi důležitou součástí Criminal compliance programu FAČR (dále „CCP“), neboť korupce obecně představuje jednu z hlavních rizikových oblastí. V souladu se základními principy CCP tak, jak jsou formulovány v Kodexu CCP, je tedy odmítáno korupční jednání v jakékoli podobě a je zdůrazňována ochrana majetku.

Vzhledem k tomu, že boj s korupcí tvoří nedílnou součást CCP, jsou v této oblasti plně využitelné veškeré procesy a opatření obsažené v Kodexu CCP. Compliance officer (CO), ale i Externí ombudsman (EO) věnují oblasti korupce zvýšenou pozornost a při naplňování CCP ji ve všech situacích důkladně zohledňují.

Zákaz korupce v jakékoli formě se v podmínkách FAČR týká především

- a) jakéhokoli jednání, které by vedlo ke korupci či naznačovalo korupci v obchodních vztazích a podnikání či ve vztazích vůči státním orgánům;
- b) slíbení úplatku, jeho nabídky nebo poskytnutí s cílem ovlivnit něčí jednání nebo rozhodnutí;
- c) žádosti o úplatek s úmyslem ovlivnit tak své rozhodování.

Úplatkem se rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě a na kterou není nárok. Zpravidla jde o zvýhodnění, které se dostává uplácenému nebo s jeho souhlasem jiné osobě, spočívající zejména v přímém majetkovém prospěchu, např. finančním nebo materiálním. Může však jít i o výhodu jiného druhu, např. protislužbu. Důležité je, že z hlediska skutkových podstat zmíněných trestných činů přijetí úplatku (§ 331 TZ), podplacení (§ 332 TZ) a nepřímého úplatkářství (§ 333 TZ) **není rozhodující výše úplatku**, když zákon nestanoví žádnou hodnotovou hranici. Výši úplatku je třeba hodnotit v souvislosti s dalšími okolnostmi, které určují společenskou škodlivost činu. V oblasti výkonu státní moci a správy však nelze tolerovat zásadně žádné úplatky, a to ani nepatrné hodnoty. **Úplatkem může být i tzv. sponzorský dar.**

Dotčené osoby se nezapojí do žádné činnosti, která svou podstatou vede k vyhledávání, vymáhání, nabízení nebo přijímání úplatků.

Při styku s politicky exponovanými osobami je třeba dbát zvláštního zřetele na protikorupční jednání a vyvarovat se jednání, které by mohlo vést k podezření z korupce. Obdobný zřetel je třeba brát i při jednání s osobami příbuznými či blízkými (například podnikatelsky) osobám politicky exponovaným.

Jakýkoliv pokus o korupci je nutné neprodleně oznámit některým ze způsobů stanovených v Kodexu CCP.

Vedle darování, jehož pravidla jsou upravena v Kodexu CCP je další klíčovou oblastí, jež může tvořit základ korupce, střet zájmů.

Střet zájmů

Střetem zájmů se obecně označují situace, kdy osoba, která má rozhodovat, je přímo či nepřímo osobně zainteresována na výsledku svého rozhodnutí.

V této souvislosti se zájmy míní:

- **Zájmy osobní (soukromé)** – takové zájmy, které přináší subjektu těchto zájmů osobní výhodu nebo zamezují vzniku případného snížení majetkového či jiného prospěchu. Soukromý zájem přitom zahrnuje jakoukoliv výhodu pro dotčenou osobu, její rodinu, osoby blízké a další právnické nebo fyzické osoby, se kterými má vztahy.
- **Zájmy veřejné, podnikové apod.** – tyto zájmy jsou subjekty zájmů osobních povinny prosazovat či hájit z titulu svého postavení či funkce.

Existence střetu zájmů sama o sobě ještě nesvědčí o korupci a neznamena automaticky vyloučení třetí strany ze vztahů k FAČR. Je však významným indikátorem, že o korupci může jít. Z toho důvodu jsou v rámci CCP stanoveny následující zásady, kterými jsou dotčené osoby povinny se řídit:

- Neúčastnit se vědomě žádné činnosti, která se neslučuje s řádným výkonem pracovních povinností dotčených osob nebo tento výkon omezuje.
- Pokud dojde ke střetu osobního zájmu a zájmu FAČR, nesmí subjekt těchto zájmů dávat přednost svému osobnímu zájmu před zájmem, který je povinen prosazovat a hájit.
- Musí být zřejmé, že dotčená třetí strana nezískala v důsledku svého vztahu se zaměstnanci FAČR či jinými dotčenými osobami jakoukoli neoprávněnou výhodu či prospěch.

- Po ukončení pracovního poměru nebo změně pracovní funkce nezneužívat informace a jiné výhody, které dotčená osoba získala či které vyplynuly z výkonu jejího bývalého postavení ve FAČR.
- Dotčené osoby jsou povinny v maximální přípustné míře povolené zákonem oznamovat CO či EO situace vedoucí ke vzniku skutečného či domnělého střetu zájmů.
- Výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti FAČR je nutné oznámit FAČR předem dle platných zákonných předpisů.

Pokud bude na základě oznámení skutečného či domnělého střetu zájmů či jiné indikace takové situace vyhodnoceno, že toto představuje jakékoliv riziko pro FAČR, přijme FAČR odpovídající opatření. Vyřešení střetu zájmů musí být řádně zdokumentováno.

